

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vöbis institutum ad catolicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

Közgyűlés a városnál.

A politika bevitelét a rendkívüli közgyűlés keretében helytelennek és indokolatlannak tartottuk. Megmondottuk a minap s a mai közgyűlés csak igazolta előbbi álláspontunkat. Ha a legutóbbi rendkívüli közgyűlésen megszabadulunk tőle, mennyivel nyugodtabban tárgyalhattuk volna városunk anyvi életbevágó komoly ügyét, s mennyivel több idő és higgadság maradt volna anyvi nagy fontosságú kérdés megoldására. Így a politikai kérdés izgalmas hangulata ránehazodott az egész közgyűlésre. De hát Fiáth Pál báró főispán így akarta.

A mai közgyűlés ismét az ellenzéke volt. Dr. Holly Géza és dr. Saára Gyula voltak a nap hősei. Az ő beszédek és állásfoglalásuk uralkodtak a közgyűlésen s vezették a politikai kérdések ösvényein az egész közgyűlést. Hogy Holly Géza dr. ismeretes indítványát többéggel ment keresztül, előre látható volt. Székesfehérvár városa nagy és elhatározó lépése országészre élenk feltűnést fog kelteni.

Fiáth Pál báró főispán 10 órakor megnyitotta az ülést. Első szavaival azt a félreértést intézte el, mely közte és dr. Saára Gyula biztag felszólalásai közt felmerült. A legutóbbi közgyűlés alkalmával — a mint ismeretes — Fiáth főispán olyan nyilatkozatot tett, a melyből esetleg azt lehetett volna következtetni, hogy neki dr. Saárával valami előleges politikai megbeszélés

lése lett volna. A főispán-elnök kinyilvánította, hogy dr. Saára Gyula biztaggal politikai kérdésben soha nem tárgyalt. Megmagyarázta álláspontját és szavai értelmét, a melyből a közgyűlés láthatta, hogy a gyanúsításnak még az árnyéka is távol áll. Dr. Saára Gyula viszont indokolta, hogy miért tartotta szükségesnek a hírlapi nyilatkozást, mert mint az ellenzék vezérének feltétlenül szüksége van arra, hogy egyéni és nyilvános szerepléséhez a gyanúnak csak árnyéka se férközhessen.

A legközelebbi r. közgyűlés napja szept. 28-ra állapított meg.

József kir. herceg köszönő iratát, melyet lapunk már ismertett, egyháru helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés.

Kégl György földbirtokos szép levében köszönte meg városunk törv. bizottságának, hogy egy utca elnevezésével örökös emléket biztosított nevének. Az a lelles éljenzés mely a szép levél felolvasását követte, őszinte nyilvánítása volt annak, hogy a törvényhatóság minden tagja a legragaszkodóbb tisztelettel viseltetik a megye nagy fia iránt.

Dr. Holly Géza indítványt terjeszt be, a melyben a kormány leiratával szemben a fogyasztási adók beszedését is megtiltja. Az indítvány felolvasására dr. Holly Géza hosszabb s valóban alaposan kidolgozott beszédében indokolta meg álláspontját, a melynek formái és költői szépségei a legteljesebb bizonyítékaik voltak az ő tartalmas egyéniségének, a mely valódi jereség törvényhatóságunk színvonalának. A közgyűlés tagjai állandó figyelemmel s minduntalan felhangzó riadó éljenzéssel hallgatták az alapos és szónoki lendülettel előadott beszédet.

Beszéde elején 400 esztendő s nemzeti küzdelmünk fázisaira mutatott rá, mely alatt állandó küzdelmet kellett folytatnunk a dynasztia utópikus összbirodalmi eszméjével szemben. A nemzet nem fáradt ki ebben a küzdelemben. Ha jogsértés esett, sohasem a nemzet, hanem a dynasztia részéről történt. Kölcsönös szerződéseink mindig a papíron maradtak. De erős és reudületlen a meggyőződésünk, hogy ezek a küzdelmek csak a nemzet győzelmével végződhetnek. A nemzeti ellenállás csak úgy végződhetik győzelemmel, ha az egész nemzet együtt harcol. Ha nemcsak kiállunk, hanem a rendelkezésünkre álló eszközökkel harcolni is óhajunk. A mostani rendszernek csak a kormány hét gyászmagyarjában, nemzet szívében gyökérrel nem bír 100 tagu szabadelvű pártban s egy-két, a kormány néhány vidéki agensében van. Küzdelmünk jogos és a törvényen alapul. Felolvassa a koalíció felhívását, mely teljesen fedi az ő álláspontját, pedig azt Apponyi, Andrassy, Darányi a Zichyek stb. szerkesztették. Apponyi gróf legutóbbi cikkoi szintén álláspontunk erősitésére szolgálhatnak.

Tóth Aladár: Apponyi óvja és inti a nemzetet.

Dr. Holly Géza: Bocsanat, én jobban elővástam Apponyi cikkét. A szavatosságot, mely reánk háru, elváltaljuk Isten, ember és a történelem előtt (Eljenzés).

Keresztes Ignác. h. polgármester jelzi, hogy a tanács nagyon megfontolta, midőn a fogyasztási adó beszedését indítványozta. A városnak szerződése van a kormánnyal s ha azt nem tartja be, a szerződészegés következményeit viselnie kell.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás az éjfél nap országában.

Utításraim nagy része megállapodott abban a véleményben, hogy a Skandináv félsziget legszebb városa Stockholm. Voltak, a kik Christiania mellett foglaltak állást s voltak, mint én is, kik Göteborgot tartottuk legszebbnek. Mindez a dolog lényegén nem változtat, sőt azt bizonyítja, hogy a Skandináv félsziget gyönyörű városokkal dicsekszik s hogy Stockholm a legszebbek közé tartozik. Vannak, a kik Genfhez, vagy Marselléhez hasonlítják.

Méltóztassék 1600 kisebb-nagyobb, buján zöld fenyűerdőtől elrepett szigetet elképzelni, a melyek közt mint virágos keret közepén egy bájos kép terül el a szépséges Stockholm. Fundamentumát gránit sziklák képezik, a melyeket titáni munkával romboltak szét és tettek egyenessé a svédék szorgalmas kezei. A városnak egyharmada a tengerparton épült, büszke szép palotái onnan nézegetik nagy kacéran bájos, igazi modern, európai stylusban épült képüket a sima tükörben. S a tengert se tessék olyannak képzelni, mint pl. Velence, vagy Nápoly körül, a hol a vízszíneké bizonytalanságán többet gondolkozik, mint ábrándozik az ember. Először is itt sokkal szélesebb a tenger, másrészt pedig vize sokkal gyorsabb összeköttetésben van a szabadabb, nagy vizekkel.

Stockholm egyike Európa legmelegebb városainak. Természetes, hogy ezt a meleget a többi városokhoz mérve ériem. Mikor Wient, illetoleg az osztrák határt elhagytuk, a tiikkasztó me-

leget mintha elváltak volna mögöttünk. Dresdenben már üle, esőhullal vegyesl égkor vett bennünket körül, Berlin egészen enyhe volt, nappal 16—20 fok körül lebeghetett a hőmérő. A tengerre abszolúte nem volt panasz s ime Stockholmban dél táján 25° melegen gondolkodtunk a fölött, hogy hiába menekültünk Budapest 48-dik szélességi fokáról Stockholm 59-dik fokáig, a mi kellenetlen nyári társaságunk, a hőség még ott is ijesztget bennünket. (Igaz, hogy még ez is óriási különbség a mi 35 fokos kanikulai multságunktól.) De hamar megvigasztalódtunk, mikor meghallottuk, hogy ez a kivételes helyzet csak Stockholm speciális klimatikus viszonyainak a következménye a melynek mására egyebütt nem járunk. A mult télen Stockholmnak nem volt jege, a ki koresulyázni és szánkázni akart Christiániában ment (az unió megszűnté után ez se történik meg ha marosan.) A jeget egész nyáru mesterségesen gyártják. A tél mindamellett június elejéig szomorú kopaszságra kárhoztatja a vidéket. Akkor aztán három nap alatt teljes pompáját ölti magára a tavasz. Csodálatosan szép lehet az. A kopasz, lombtalan ágak egy szép reggelen fölberednek, kedves kíváncsisággal kibontakozni kezdenek a téli takaró leple alól, estefelé a rügyből már leveles lombocská válik, másnap, harmadnap pedig sűrű zöld palástjával pompázik az egész környék, suttogók a lombok s ha a madárkák csicseregése otthonos volna, akár a mi szépséges erdeinkkel is összemérhetné bájait.

A Vasa-gatan (Vasa-gasse) derekán felültünk egy villamosra és egy hatalmas körutat tettünk a városban. Nem mondtok sokat, mikor azt mondom, hogy Stockholm palotái, viruló lombos fáktól árnyékolt egyenes utcái Budapestnek, vagy Párisnak is büszkeségére szolgálnának. Monumentális

köz- és magánépületekben annyira gazdag, hogy az ember nem gyöz eléggé csodálkozni, hogyan gyűjtötte ez a parányi nemzet azt a duzzadó erőt, mely így csodaszép alkotásokra képesíti. Nemesedett, előkelő izlésre s amellet oly gazdagságra mutat mindez, a mire bármely nemzet méltán büszke lehetne.

Az első benyomások első bemutatásánál azonban nem szabad megfeledkezni egyről: a virágokról. Mikor az ember a mi déli éghajlatunkról fölfelé megy, őszintén szólva: nagyfokú elmaradottságot, lenyomottságot vár emberekben, a természet szépségeiben, és építkezéseikben. Az utóbbit említettem már. A virágok pompája azonban — egész őszinteséggel mondhatom — oly annyira fölötte áll a miénknek, a melyet csak bámulva említhetnek. Stockholmnak legalább háromszor annyi parkja van, mint Budapestnek. Lépten-nyomon gyönyörködhetik bennük az ember. S azok a parkok dúsalkodnak a virágok pazar pompájában. Meglepő tarkaság üdvözöl bennünket. Az üvegházi növények minden fajtájában gyönyörködhetünk. Kezdeve a pálmáktól le a legváltozatosabb színekkel tündöklő kaméliáig. S mindez hogyan történik? A természet fukarkodik a napsgárral, az ember segítségül hívja a mesterséges erőket. Junius közepén, július elején megnyílnak az üvegházak s a pompájukban álló virágokat ki helyezik a parkokba, hogy gyönyörködtessek a szemet, vidámitassák a lelket s feleudtessek, hogy a napsgár az esztendőnek csak egyharmadában érzi magát otthonosan a svéd földön.

Bilkei Ferenc.

Mai lapunk 4 oldal.

Dr. Szabady József: Rendes viszonyok közt. (Eljenzés és helyeslés.)

Keresztes Ignác: Elvesztheti a város a 8000 kor. kezelési költséget s még 20000 kor. jövedelmet. Kéri a tanács javaslatának elfogadását, vagy pedig tessék névszerint szavazni, hogy a felelőség kit fog terhelni. Kéri továbbá, hogy őt ne válasszák be a jóléti bizottságba, hanem Fittler Béla t. főügyész.

Dr. Saára Gyula Keresztes h. polgármesterrel foglalkozik. A közgyűlés választ tisztviselőket, a kiknek kötelességeket szab elő. A ki nem óhajtja azokat teljesíteni, azokkal szemben a közgyűlés tudni fogja kötelességét. 1861-ben a városi tanács másként járt el. Akkor szétváltak a közgyűlést s a tisztikar hazafiásan állást foglalt el a törvénytelenségekkel szemben. A főügyész szemben kinyilvánítja a bizalmatlanságot. Más törvényhatóságok főügyésze törvénykönyvvel kezében védi a város igazát, a mienk ellenünk fordul. A törvény mellettünk es mögöttünk áll, a képviselőház pedig fedezi a törvény védelmében elfoglalt álláspontunkat.

Tóth Aladár biz. tag jicséri Holly Géza dr. szép indítványát, de teljesen nem helyesli. (Tóth Artur többször közbe szól. Fiáth Pál báró főispán: Legalább a testvér hallgassa meg a testvér. Tóth Artur: A politikában nincs testvér. (Általános derűtlenség) Ő senkit nem vesz ki a nemzet küzdelméből, mert tudja, hogy a hazafias főispán épen úgy ott lesz, mint a többi biz. tag. (Felkiáltások: Nem hisszük!) Nem tesz ellenindítványt, hanem helyteleníti a jóléti bizottságot. Tamaszkodjunk a törvényre, az biztos oltalom (Dr. Saára Gy.: A t. főügyész ellenünk fordítja.)

Dr. Ráday L. az adómegegyezés jogosságát említi. Ő helyesli a jóléti bizottságot. Legyen, a ki helyt áll. (Felkiáltások: — Elvállaljuk a felelőséget.)

Dr. Csöppentzky Mihály indítványozza, hogy a fogyasztási adó, mint bérösszeg hajtassék be. (Ellenmondások.)

Dr. Holly Géza ismétlenül hangsúlyozza előbbi álláspontja helyességét, a melyet Fiáth főispán helytelenül magyaráz félre. A passzív rezisztenciához jögnék van, de csak akkor hajthatjuk végre, ha minden vonalon rátamaszkodunk. A névszerinti szavazásnál dr. Holly Géza indítványára szavaztak.

Igen-nel: Id. Almásy Ferenc, Almásy János, Almásy József, Antal Ferenc, Id. Antal József, Berregi György, Berregi József, Bilkei Ferenc, Dr. Borchert Jenő, Boross Sándor, Dr. Czapary László, Dr. Csöppentzky Mihály, Deutsch Aladár, Flaskar József, Ifj. Fister János, Gyurkovits Alajos, Héjji Imre, Héjji József, Dr. Holly Géza, Horváth Mihály, Jankovits István, Keresztes Zsigmond, Kis Mihály, Knittelhoffer János, Laufenaueer Ferenc, Ifj. Lics Ferenc, Mészáros Ferenc, Mészáros István, Mészáros József, P. Nagy János, Németh János, Dr. Palánszky Miklós, Paulusz István, Péntes Imre, Radics György, Richter József, Rölch Ferenc, Dr. Saára Gyula, Dr. Steiner Jakó, Stéger Péter, Dr. Szabady József, Szabó Bakos András, Szabó György vásárhelyi, Szakolczay Lajos, Salczgruber József, Sztizer János, Tóth Arthur, Ifj. Tógl Gyula, Tóke József, Tar József, Trummer Sándor, Vajer György, Zsigray Sándor, Tóth István, Polczér Péter, Dr. Kerekes Lajos, Juth István, VINCZAY Imre.

Nem-nel: dr. Aróky Antal, Dieballa György, dr. Fanta Adolf, Hübner Károly, Kégl Miklós, dr. Kövessy István, dr. Löwy Károly, Pálly Károly, dr. Pataki Armin, dr. Perl Miksa, Pető Miksa, dr. Ráday Lajos, Rauscher Béla, Schlammadinger Alajos, Dr. Schlammadinger Jenő, Sommer Mór, Tóth Aladár.

Tóth István főjegyző mellett szinte tüntetett a közgyűlés, midőn egy helybeli papíros támadásával szemben hosszasan és zajosan megéljenete.

Nem szavaztak: dr. Keczan Livius, Koronafi Károly, Lőrincze Elek, Pollák Gusztáv, Volkenstein Herman, Reé István, Keresztes Ignác, Námessy János, Winkler Vilmos.

György Endre miniszteriségének bejelentését „Gyuri Bandi” közbeküldésekkel és hangos derűtlenséggel fogadta a közgyűlés.

A gyámpénztári szabályrendelet módosított szövegét a közgyűlés tudomásul vette.

Az aggitentézi pénztárból felvett kölcsön

tudomásul vétetett, de dr. Holly G. azon megjegyzésének figyelembe vételével, hogy a városi potadók befizetése szorgalmaztassék.

A déli vasuti társaság megvett területén a tanács 6 ol szeles ut hagyását indítványozta, melyet a közgyűlés szinten jóváhagyott.

Dr. Steiner Jakónak 4 □-ol területet a Kigyó-utcából megszavazott a közgyűlés.

Több telekeladási kérvény tárgyalása a jövő közgyűlésre halasztatott. Ez lett a sorsa (legnagyobb sajnálatunkra) Gilling Ede kerényének is. Dorombózy Jozsef nevére a telekauras idején 200 □-oi városi területet tevesen irtak at. - most ezt vissza óhajtja a városnak adatai. Dr. Saára Gyula indítványára a közgyűlés utasítja a tanácsot, hogy kutassa ki, nem fordultak-e elo más hasonló tevedések is.

A csendor tanostaly kivette a vasárteren evu Kausntzer-féle vendéglőt. Dr. Saára Gyula figyelmeztet a közgyűlés, hogy tyeben lépéseket egy csendorlakatnyra epitese ugyeben s ne hagyja a doigot, szokas szemit, az utolso esziendore, a mikor kapkodni es elokeszitelen ugyeket kell dulore jutanni.

Dr. Perl Miksa az Eme-Kávéház ügykaszijének kibovitésehez keri a közgyűlés engedelyet, mivel azonban eros ellenvelemenyt lat, inditványát visszavonja.

Dr. Schlammadinger Jenó lelkes es szép felhivasat, mely az első magyar kiraly, Szent Istvan emlékére kívánja városunkban megörösim, a közgyűlés dr. Saára Gyula inditványára a közgyűlés kebeleiből egy bizottsag kikuldeset inditványozza, a melynek Fiáth Pál baro toispán elnöklete alatt tagjai lennek: Bnkei Ferenc, dr. Czapary László, Kovats Istvan, Havranek Jozsef, dr. Perl Miksa, Reé Istvan, Rauscher Bela, Say Ferenc, dr. Schlammadinger Jenó, dr. Saára Gyula, Tóth Aladár, Winkler Vilmos, gróf. Zichy Jenó.

Molnar Béla rajztanulo otodeves korpótelekát egyhangulag megszavazza a közgyűlés, szintgy elfogadja a több tisztviselo fizeteseloleg iranu kervenyet. Guzmics Kálnannak, a nagy tehetségu testomvésznek tovabb egy evre tanuimanyi segelyt tolyosit, Gyurtsik Margit temetesi költségeire 225 koronát, Staudt Antalnak evi 40 koronát szavaz meg a közgyűlés. Renaud Blenaine Bernának a közsegi kotelekre valo felvetetet eljenzessel tudomasul.

A helypenzszedesi szabalyrendeletet, a melyben a helybeli kisparosok es termelok megadoztatnak, dr. Saára Gyula szepen megundokolt tolszotalasa atpjan teljesen megszünteti a közgyűlés.

A Deutsch testerek lakereskedo-cég telebveseneti vilhar tort ki. A tanacs Köhn cégnek adta ki a faszállitást s ezt a Deutsch-cég, mely számadatok atpjan több procenttel elonyösebb feltétel mellett adott ajánlatot, megjellegbezte. Polczér Péter es Péntes Imre tolszotalasa után Deutsch Aladár biz. tag felroertve Polczér Péter szavait, azokat rágalomnak nyilvanította, de felvilagositaván, bocsánatot kért a sértésért.

A polgari leányiskolának felsőbb leányiskolává való atalakitását dr. Czapary László biz. tag, iskolaszéki elnök igazán szép es atapos tanulmányozására valló előterjesztése atpjan a közgyűlés ugyszólván egyhangulag, teljes egészében elfogadta. Szintgy elfogadta az iparostanoncskola II. és III. osztalyainak szétvalasztását.

A Mantz-féle ovoda építésére rövid határidovel új árlejtés hirdettetik.

A közgyűlés 1 órakor ért véget.

ÜJDONSAGOK.

— **Zászlószentelés.** Fényes ünnepség részese volt vasárnap, e hó 27-én Törökbalint közsege. A Zimányi Ignác bőkezűsége által alapított Katolikus-Kör ünneplte 10 éves fennállását, melyet gyönyörű szép egyházi ünneppé tett a Kör új zászlójának felszentelése.

Az ünnepség már a reggeli órákban kezdődött. Csikós ruhába öltözött banderisták kürt-harsogás mellett vonultak a Katolikus-kör elé, ifj. Walla József vezetése alatt, s onnét a nagyszámu intelligenciával díszes menetben vonultak a zászlónya, Walla Józsefné urnó vilája elé,

hogy e jó szívéből annyira ismert nőt, a vidék Őrangyalát a templomba kísérik. A díszes menet fél 10 órakor érkezett a templom elé, hol Weicher Miklós plebános fogadta a zászlóanyát. A sz. mise végeztével, melyet Weicher Miklós celebrált fényes segédlettel, felszenteltetett az új zászló, mely után a közsege plebánosa lendületes, eszmékben gazdag beszédet intézett a kör tagjaihoz a zászló jelentőségéről. Miután a zászló-anya „isten dicsőségére” c. jelígyével a zászlószöveget bevette, az ünneplő közönség impozáns menetben ismét a Kath. körbe vonult, hol a többi szögek beverése következett.

A templomi fényes ünneplést követte d. u. 6 órakor a Kath. kör díszgyűlése, melyet előkelő közönség jelenlétében nyitott meg a kör elnöke. Utánna Schmall Zsigmond főtanító tartott eszmékben gazdag felolvasást német nyelven, majd az ünneplő szönek, Kálnán Károly sóskuti plebános az ő tüzes, költői fordulatokban ékes beszédével ragadta el a közönséget.

Este 162 törtékü bankett volt, melyen Weicher Miklós plebános a királyná, megyéspüspökre es a jóléti zászlóanyára emelte poharat. Majd közkívánatra Kálnán Károly emlékeztet szolasra, kinek lelkes, szívből fakado szép beszédet zajos eljenzéssel es tapsviharral jutalmazta az előkelő vendégközörség.

Még több felköszonó is hangzott el ez alkalommal, melyek fényesen bicönnyitottak azt, hogy Törökbalint intelligenciája es népe lelkesül a vallásos es hazafias eszmékért es kész küzdeni harcolni a keresztény Magyarország jövőnd boldogulásáért.

— **A koalició mellett.** A székesfehérvári keresztény socialista érzelmi munkások szopt hó 10 én négyülést tartanak, melyen tiltakozni fognak a Kristóffy-Bokányi cég nemtelen játékai ellen s állást foglalnak a szövetségelt ellenzék mellett. A hazafias munkásokat a helybeli ellenzék is támogatni fogja.

— **Pályázat.** Csákvár közsegnél az anyakönyvvezető helyettes irnoki állás f. évi október 1 én üresedésbe jön, mely állással évi 720 k. fizetés élvezete van egybekötve. Pályázni szándékozik foiszerelt kérvényeiket f. évi szeptember 15 ig Szabó Sándor jegyző címére küldjék Csákvárra. Jegyzői oklevellal bíró vagy a jegyzői teendőkben már jártas pályázók előnyben részesülnek.

— **Gondatlanság.** Dr. Kurcz József ceceli orvos 14 éves fia a múlt pénteken fegyverrel játszott, a mely vigyázatlansága folytán elcsúsz a szerencsétlen, szép reményekre jogosító ifjú lábát erősen megsértette. A gondos orvosi es szülői ápolás mellett is megtörtént azonban, hogy a seb valahogyan inficiálódott s a szerencsétlen fiatalember most esetleg annak van kitéve, hogy a baj előrehaladottabb levén, lábát valószínűleg amputálni kell, ha ugyan ez még előbe tud vágni a nagyobb veszedelemnek. A fiut aggodó szülői házuknál ápolják.

— **Tűz a Felsőkirálysoron.** Ma délelőt a felsőkirálysor 21. szám alatti házban volt tűz, ahol a trágyadomb gyuladt ki, valószínűleg a kiöntött tüzes hamutól. A tüzet a házbeliek eloltották es így a kivonult tüzoltóságnak már semmi dolga sem akadt.

— **Zsebtolvajok.** Tegnap délelőt a Ponty vendéglőben ismeretlen tettes kilopta Tauszjórá cipészsegéd zsebéből 12 korona értékű ezüstóráját láncostól. A rendőrség nyomon van. — Az országos vásárban tegnap délután ismeretlen zsebtolvaj kiemelte Menik Imre fülei földmives gazda zsebéből 46 koronát tartalmazó pénztárcáját. A károsult bejelentette az esetet a rendőrségnek, de az eddigi nyomozás nem vezetett eredményre.

— **Apró szökevény.** Özv. Müller Jánosné móri lakosnő, 13 éves József fia a napokban megszökötött anyja lakásáról. A gyermek belopódzott egy mezőr konyhájába, ahonnan egy forgópisztolt lopott el es azóta nyoma veszett. A fiu korára kistermetű, széke es vézna. A gyermek országos körözését elrendelték.

Zongoraórákat ad kezdőknek ugyszintén haladóknak es akadémiai magánvizsgálatokra előkészít Peuser Emma Öreg-utca 3.

— **Feltámadás.** Ma egy hete ragyogó arccal, lázas türelmetlenséggel rontott be a redakcióba lapunk egyik belmunkatársa.

— Pompás hírem van.
— Igazán? Mi?
— Agyonlőtték a dunapenteleai orvost.
— Nevek? Hely? stb.?
— Megvan minden pontosan rendesen.
— No csak hamar megírni. Épen jókor jött, lapzártá előtt. Legalább megvan a mai nap szenzációja. Ez a hitvány kánikula ugysis csak kacsákkal szolgál.

— Mennyi a hely?
— Semmi.
— Sebaj. Kidobunk valami fehérvári bicskást a kész szedésből és lesz hely. Azok már ugye mennek szenzáció szamba. (Mert tetszik tudni, tisztelt publikum!) — a szerkesztőnek szenzáció kell. Nem magáért, hanem önkért, mert önök élnek-halnak a szenzációért és boszusan dobják félre a lapot, ha valami regényes öngyilkosság, rablás, szóval valami nagy szenzáció nem kínálkozik belőle. — Nincs benne semmi — és szidják a szerkesztőséget, a mely nem gondoskodik szenzációról.)

A belmunkatárs nekifeküdt, összerótta a sorokat, a szedőgyerek meg elnyargalt vele s a publikum pompás étvágygal olvasta, hogy: Straszker Lipót orvost az utcán meglötte Magyar János, mert rosszul kezelte a feleséget. Az orvos súlyosan megsérült s most Budapesten szenved. (Persze önök, tisztelt publikum, nem törődnek vele, hogy a dunapenteleai orvosnak mi fájt, mi nem fájt, mert önök ki voltak elégitve azzal hogy kedvelt újságjuknak megvan a napi szenzációja.)

Eddig minden jó lett volna, ha a napokban nem kaptunk Dunapenteleiről egy levelet, a melyet dr. Strasser Lipót kórorvos irt, a nevezett hír állítólagos szenvedőleges hóse, alaposan rándörrent, hogy reményli, hogy föltámasztjuk, ha már egyszer meghaltuk és hogy ez így nem járja, meg úgy nem járja. Megírja egyszerűen, hogy jóformán tudomása sincs holmi Magyar nevű páciensről. Szóval az egész szines hir egy kövér nyári kacsává degradálódott, a melyet maga az érdekeltek puskázott le egyetlen ravasznyomintással.

No hát tessék most elképzelni, hogy milyen a szerkesztőség helyzete. Kit üssünk? mikor az, a ki a hirdatta, elpárolgott, mint a kámför. Összeszedjük, mint a jégesőt, legazembereztük annak rendi és módi szerint s az úgy befejeződött.

A doktor urat pedig arra kérjük, hogy vigasztalódjék és kívánjuk neki, hogy soha nagyobb baja ne essék, mint ez s végül emlékezzék arra a jó mondásra, hogy a kinek holt híre költik, az soká él és nem kell neki orvos.

— **A kártyavető cigányasszony.** A cigányasszonyok csalo kártyajátékában való babonás hit szomorú világot vet köznépünk szellemi elmaradottságára. Bihari Erzsébet móri illüségű cigányasszony nagy furfanggal csapta be a környék hiszékeny és babonás népét. A napokban Veleg községben üzte csalásait még pedig eredménytel. Farkas Istvánné 20 éves asszonytól, kinek férje Amerikában van szerencsét próbálni, kicsalt 16 korona készpénzt és 21 koronát érő ruhaneműt. Az élelmes cigányasszony kisebb-nagyobb összeg erejéig megkárította még Farkas Lajosnét, Imre Mártonnét és Zsefár György 66 éves embert. A károsultak fejelentésére a csendőrök elfogták a csalónőt, akinél azonban a kicsalt ruhaneműk csak egy kis részét találták meg, a többi már eladta. A csalót átkísérték a helybeli kir. ügyészség fogházába.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár részvénytársaság szeptember 1-től kezdve délután is tart hivatalos órákat és pedig 1³—15-ig.

— **Tűz a Tolnai-utcában.** Ma délelőtt fél 9 órákor tűz volt a Tolnai-utca 18. sz. alatti házban Mohácsi József földmivesgazda udvarán, a hol egy szalmakazal gyuladt ki eddig ismeretlen okból. A kivonult tűzoltóság a tüzet csakhamar lokalizálta, a kár jelentéktelen.

— **Vizbefuladt.** Vajtai levelezőnk értesít bennünket, hogy a nyár legkellemesebb szórakozásának és üdülésének egy fehérceru apró áldozata van. Bán József Erzsébet nevű 3 éves kis leánya fürödni ment apró társaival a sárvízcsatornába. Az apróság valahogyan mélyebb helyre

talált lépni, elmerült, s hozzátartozói csak holttestét láthaták viszont. A hatóság szigorú vizsgálatot indított, hogy nem terhel-e valakit felelőség a szerencsétlenül járt kis teremtés halála miatt.

— **Elfogott vásári tolvajbando.** Az országos vásár első napja vasárnap, delben egy három tagú társaság állított be Almásy József Szőgyény-Marich-utcai rövidáru üzletébe. A társaság tagjai: egy 50 év körüli talusi atyafi, egy 30 év körüli magas sovány asszony és egy 40—45 év körüli alacsony kövér nő voltak. Amíg a két asszony csipkevasárlással foglalatalkodott, a panyókára vetett kabátos atyafi a fejkendőket tartalmazó dobozok közelében foglalt helyet. Hosszas alkudozás után a társaság minden vásárlás nélkül távozott. Alig, hogy az üzletet elhagytak az üzlettulajdonos a fejkendők körül, ott ahol az atyafi ült, hiányt vett észre, Almásy egyik alkalmazottjával üldözöbe vette a kompiánit és azokat rövid keresés után a Megyeház-terem sikerült is nekik elfogni. Az atyafi válláról lekapott kabát alól 12 selyemkendő és egy vég vászon hullott ki. A magas sovány asszonytól elvett csomagból pedig 33 fejkendő került elő. A tamadt néposzűletben a másik asszony ellilant. A rendőrségen az elfogott ember Dobor József búcsúkei lakosnak mondta magát, az asszonyt pedig, aki szintén búcsúkei illetőségű Tóth Józsefné szül. Kovács Évának hívják. Mindketten már többször voltak büntetve. Harmadik elmenekült tarsuknak nevét nem akarják megmondani. A rendőrségtől, ahol jelenleg fogva vannak, átkísérik őket a kir. ügyészség fogházába.

— **Tűz a vidéken.** Folyó hó 19-én Csákváron volt tűz, ahol Odor István udvarában a trágyadomb, majd ettől egy szalmakazal gyuladt ki. Amint a meglejtett tűzvészgalatt megállapította, a tűz Odorné gondatlansága folytán keletkezett, aki tüzes hamut öntött a szemétdombra. Odornét vétkes gondatlanság miatt fejelentették.

— **Betörés világos nappal.** Tegnap delután 6 és 7 óra között eddig ismeretlen betörő járt Komáromy Matyas penzügyi fogalmazó Vorosmarty-ter 12. szám alatti lakásán. A betörő alkules segélyével hatolt a lakásba, a hol az összes szekrényeket felleszítette és azokból mindent kiszört. Valoszinüleg pénz és ekszert keresett. Este 6 óra után a házimesternő egy gyanus külsejű fiatalembert látott az emeletről lejönni és miután jelenleg az egész emelet teljesen lakhatatlan állt, rosszat sejtve felment megnézni, hogy nem tört-e valami baj. A betörést ekkor vette észre és rögtön értesítette a rendőrséget. Simon Sándor rendőr alkapitány rögtön széleskörű nyomozást indított, amely azonban eddig nem vezetett eredményre. Miután Komáromy Matyas jelenleg családjával együtt Ercsiben nyaral, azt sem lehetett megállapítani, hogy a betörő mit vitt magával. Komáromy a rendőrség táviratilag értesítette az esetöl. A házimesternő eloadása szerint a betörő alacsony termetű 24 éves, fekete ruhás mesterember kinezésű egyén.

— **Letartóztatott csaló.** Kiss József sümegi illetőségű 20 éves napszamos a piaci kofák reme volt, akiket nap-nap után becsapott kisebb-nagyobb összegek erejéig. Végre is rájöttek a dolgra és Kiss Józselet bejelentették. Miután az atyafi állandó lakással sem bír, a rendőrség letartóztatta és csalás címen megindította ellene az eljárást.

— **Tettenért zsebmetsző.** Zsebtolvajlásai révén régóta ismert alak már a rendőrség előtt Horváth Róza stanicisci illetőségű zsebmetsző. Horváth Róza az országos vásárra Székesfehérvárra érkezve, ma délelőtt a hetipiacon próbagyakorlatokat végzett, meglöpta Holt Józsefné budai ut 28. szám alatti, Stéger Jánosné szarazréti lakosokat. A harmadik műveletnél azonban tettenérték és átadták a rendőrségnek. Horváth Rózát ma délután át is kísérték a kir. ügyészség fogházába.

— **Csak a disznaját követeli vissza.** Reich Ignác csákerényi urod. szamadó juhász öszülő fejjel, az elmúlt tavasszal nőtül vette Milosi Mihály Vajal pusztai béresnek Mari nevű 20 éves leányját. A nagy körülönbség folytán a házaspár csakhamar összeveszett és a menyecske min'egy 3 héttel ezelött faképnél hagyta urat és hazament szüleiehez. Reich belenyugodott sorsába, de

eszébe jutott, hogy apósának egy süldőt adott, hogy helyette egy más fajtaját kapjon. Minthogy azonban a cserébe remélt sertés elmaradt, elment Vajal pusztára és hazahajította a saját disznaját. A menyecske azonban sehogy sem akart ebbe belenyugodni, másnap tehát anyja és öccse kíséretében átment Csákerénybe és visszalopta a sertést. Reich, felesége és ennek familiája ellen lopás címen fejelentést tett.

— **Zsebtolvaj suhanc.** Juhász József 21 éves, fokszabadi illetőségű csavargó ismert alak zsebmetszései révén az ország különböző rendőrségei előtt. Juhász az elmúlt országos vásárban, vasárnap délelött ellopta Zsigmond István Felsőkirálysor 39. szám alatti lakos, kőmivessegér 19 korona értékű ezütlöráját. A zsebtolvaj tette elkövetése után futásnak eredt, de Peresztegi Nagy István vásárról utolérte és elfogta. Juhász Józsefet átadták a kir. járásbírósnak.

— **Késelő arató.** Az elmúlt hét egyik estején több arató munkás mulatott együtt a móri Baráklí-féle vendéglőben. Közülük volt Wittner Antal és Drosztmér József, mindkettő móri lakos és családos ember. Mulatozás közben Drosztmér, aki előzőleg összeveszett Wittnerrel, távozott a vendéglőből, nehogy társa, aki verekező természetéről ismeretes, belekössön. Wittner azonban a távozó után ment és az udvarban, ahol utolérte zsebkésével hátbaszurta. Drosztmért, aki személtlenül összeesett társai szállították lakására. Wittner ellen súlyos testi sértés büntette miatt fejelentést tették a helybeli kir. ügyészségnek.

— **Piaci jelenet.** Nem mindennapi jelenetnek voltak ma tanui, akiknek a dinnyepiacon akadt dolguk. Jankovits Istvánné helybeli lakosnő dinnyét akart vásárolni özv. Mogyoródi Józsefnétől, a leglucskosabb száju kofák egyikétől. Jankovitsné valogatás közben az egyik dinnyére megjegyezte, hogy eredet. Több sem kellett Mogyoródinének. A dinnyét kikapta kezéből és a legrovidebb uton, válogatottkofamondások között Jankovitsné fejéhez vágta. A becsületében megsértett asszony a rendőrséghez fordult panaszával. Ideje volna a szájkoskodó és durva kofát úgy megbüntetni, hogy a többiek jövőre okulhatnának belőle.

Az „Árpádfürdő”

hideg uszodája folyó évi augusztus 12-én délután 13 órákor

MEGNYILOTT.

Bejarat kizárólag a Várkörutól (Csatornapart.)

Fürdő-idő:

Férfiak: Naponta reggel 6³⁰—8³⁰ óráig, délután 13-tól este 8 óráig, szeptember hónap este 7 óráig.

Nők: Naponta reggel 9 óráig déli 1 óráig.

Fürdő-árak:

Felnöttek fürdőjegye	30 fillér
Tanuló és gyermekjegy közös vetközben	20 fillér
Lepedő	14 fillér
Kis lepedő (gyermeknek)	10 fillér
Törülkőző	6 fillér
Férfiszorúha	6 fillér
Nőuszorúha	10 fillér
Gyermekuszorúha	6 fillér
Fürdőkalap	6 fillér

Jegyek kizárólag a fürdőpénztárnál kaphatók.

Zárdaszenteles.

Impozáns s a késő jóvendőre nagy fontossággal bíró ünnepe volt vasárnap Zsámbék községnek. A Szent Keresztről uvezett apácák hatalmas kastélyát ekkor avatta fel dr. Városv Gyula megyéspüspök s adta át magasztos rendeltetésének, hogy benne a jóvendő reményisége, az ifjuság Isten és a haza szeretetére oktattassék. Régóta készülődtek e kedves ünnepre s az eredmény oly lelket emelő volt, a melynek nyomai benn maradnak a késő utókor lelkeiben is.

Főpásztorunk szombaton d. u. Bicske felől érkezett Zsámbék állomására Herceghalomra, a hol a község előjáróságának élén Farnady Dező

községi jegyző üdvözölte ékes szavakkal. — Zsámbék népe a község szélén gyülekezett, a honnan a megyéspüspök bevonulását a szeretetnek és hódolatnak oly meghatározó jelei vették körül, a mely csak egy igazán hithű, ragaszkodó nép lelkéből kerül ki, a mely meg tudja érteni a szeretet főpásztorának mindenki által rajongva szeretett egyéniségét. Zászlók, mozsárágyuk dörgeése, a községi vadászok üdvölvései, virágerdő s éljenriadalom fogadta mindenütt, a plebánia előtt pedig egy hatalmas, zöld lombokból készített diadalív díszlett. Megyéspüspökünk a plebánián szállott meg a hol Krizsány János c. kanonok vendége volt.

A szentelési ünnepség vasárnap reggel 9 órákor kezdődött. A megyéspüspök a templomból óriási tömeg kíséretében harangzúgás és mozsárágyuk rengése közt vonult a felszentelendő régi kastélyba s először a leányiskola négy osztályát, majd magát a zárdát szentelte fel meghatározó szertartások kíséretében. Majd a zárda udvarra néző erkélyére lépett s onnan német nyelven meghatározó beszédet intézett a község lakosaihoz. Szívhez szóló szavakkal esettette az apácák magasztos hivatását, a kik mindent elhagynak, hogy Jézusért az embernek szolgálhassanak. Lelkükre kötötte a kedves testvérekhez való ragaszkodást, s hogy azokkal együtt ápolják gyermekeik szívében a hit és hazaszeretet kedves virágait. Majd kíséretével a díszesen felépített kápolnába vonult, a melyet szintén megszentelvé, megtartotta az első szent misét, majd pedig magyar szent beszédet mondott, a melyben az irtalmas nővéreket figyelmeztette, hogy a rájuk bízott ifjúság hazafias és vallásos nevelését szent hivatásuk szerint előmozdítsák. A szertartás végén ünnepélyes Te Deum volt, mely után az énekkar az Isten áldd meg a magyart énekelt.

D. u. 1 órákor a zárdában ebéd volt, a melyen a megyéspüspökön kívül ott láttuk Cziráky Antal gróf v. t. b. t. tanácsost nejével, V. Vásárhelyi Gábor tinnyei földbirtokost, a műemlékek országos bizottságának képviselőjében, Geréb szolgabíró, Magdics István és Krizsány János c. kanonokot, Krécsy Károly, Kolonits Károly, Herbst József, Jelinek Antal plebánosokat, a közéletüljárásot stb. stb.

Az első felköszöntőt dr. Városvy Gyula megyéspüspök mondotta a Cziráky grófi családra. Megemlékezve arról, hogy a boldogult elődje Farkas Imre megyéspüspök akkora szeretettel viseltetett a szent keresztől nevezett irtalmas testvérek iránt, hogy egy ízben megígérte nekik, miszerint az égből is pártfogójuk óhajt lenni egyházmegyéjében. Pártfogása érvényesül a Cziráky grófi család után, a mely Magyarországon 6—7 helyen istápolja az irtalmasság c. nagylelkű gyakorlóit. Köszönetet mondott Krizsány János c. kanonoknak, a ki szintén közreműködött a nő létesítésében s mindenkinek, a kik a létesítés munkájában fáradoztak. Cziráky Antal gróf az ő ismert szerénységével igyekezett az érdemeket elhárítani magától. Ő a munka embere — ugymond — a ki dolgozni akar, mert Isten erre a magasztos hivatásra adott neki erőt. Szeret építeni, azért mozdította elő az építés munkáját, szereti a földmívelést és földmívelőket s ezért igyekezett azon, hogy hazánk földmívelő népének szívében Zsámbékon is elhintesse Isten s a haza szeretetének nemes magvait. — A nemes gróf beszéde mély hatást kellett, de mégis mindenki érezte, hogy nagy szívének jótéteményeit emberi köszönet nem, hanem csak az Isten jósága fizetheti meg. Vásárhelyi Gábor örömet fejezte ki beszédeben, hogy a régi Zichy kastély teljes szépsé-

gében visszaállítva, oly nemes célnak szolgál, a mely a porladó ősök lelkével is teljesen megegyezik.

Délután a megyéspüspök beszentelte a „Miasszonyunk“ról nevezett apácák intézetét, mely a Zichy család régi tisztii lakában talált otthont.

Magukról az új építkezésekről még csak annyit óhajtunk megjegyezni, hogy a régi kastély két sarok tornyával s óriási négyszögével mint a mult nagy idők komor emléke uralkodott az egész község fölött. Az ősi birtokos Zichy-család ott élő ága kipusztult, a kastély romlásnak indult, míg végre Zsámbék község birtokába került. A község nem tudta mibe kezdjen vele, mert a hatalmas épület bármely átalakítása is erejét meghaladó költséget emésztett volna fel. Csak a földszinti helyiségek egy része volt használatban, az egyik szárnyon egyik segédjegyző lakott, a másikat a község kanásza foglalta le. Főn pedig szabadon nyargalt a szél az üres, ablaktalan termekben végig. Hosszu évek után Cziráky Antal gróf megpendítette az eszmét, hogy a szent keresztől nevezett irtalmas nővérek ujoncnövendékeinek céljaira megfelelő volna a régi épület. A mit fejébe és szívébe vett, attól nem szokott a nemes gróf tágitani s az ő csodálatos kitarásával megkereste az összekötések minden szálát arra nézve, hogy a terv megvalósuljon. Szenzenstein János építómesterrel, a nadapi templom építőjével terveket készített, a linánjialiak elintézését magára vállalta s ő maga ügyelt fel, hogy a munka idejére is, rendben is meglegyen. Az ő keze látzik meg mindennütt s az ő gondja terjed ki az intézet jövőndő sorsára is. Az egész ünnepséget

ő rendezte. Vasárnap reggel 3 órákor talpon volt már s nagylelkű nevével együtt intézkedett a rendezésben. Kertésze végezte a díszítést, konyhája eszközölte az ünnepi lakomát s a mint halljuk — gondja van rá, hogy a pusztá környéket rövid idő alatt virágos kertet alakítsa.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy helyben a **Kossuth-utcában** (Czollner gyógyszerházzal szemben)

férfi, női divat és rövidáru üzletet nyitottam.

Midőn ezt a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozom, előre is biztosítom tisztelt vevőimet, hogy jó minőségű áruim s olcsó áruim mellett pontos s lelkiismeretes kiszolgálásban fogom őket részesíteni.

Tisztelettel

FALVAY FERENC.

A Franklin-Társulat kiadása.

A MAGYAR REMEKIRÓK

a magyar irodalom főművei

hetedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte *Badics Ferenc.*
Csokonay V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte *Bánóczy József.*
Kisfaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte *Heinrich Guszláv.*
Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte *Rákosi Jenő.*
Arany János munkái. IV. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes.*

A már előbb megjelent hat sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I., II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes.*
Arany László munkái. Sajtó alá rendezte *Kozma Andor.*
Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte *Badics Ferenc.*
Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte *Vadnay Károly.*
Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte *Zoltány Irén.*
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte *Ferenczi Zoltán.*
Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte *Négyesy László.*
Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte *Váczy János.*
Kisfaludy Sándor munkái. I. kötet. Sajtó alá rendezte *Heinrich Guszláv.*
Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte *Angyal Dávid.*
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte *Kossuth Ferenc.*
Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte *Erdélyi Pál.*
Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte *Alexander Bernát.*
Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte *Fraknoi Vilmos.*
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte *Koroda Pál.*
Gróf Széchenyi István munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte *Berzeviczy Albert.*
Szigligeti Ede színművei I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte *Bayer József.*
Tompa Mihály munkái I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte *Lévay József.*
Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte *Endrődi Sándor.*
Vörösmarty Mihály munkái I., II., III., IV., V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte *Gyulai Pál.*

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent *Shakspeare* összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók nevű 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.